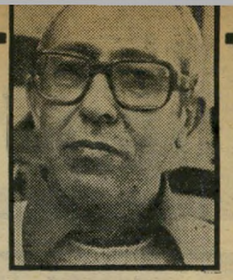

יעקב שרת / איש ממאדים

„בוו!" על כל העולם

לפני זמן קצר, שבלחץ המאורעות הרודפים אותנו כבר נראה רחוק עד כדי מדידה בשנות־אור, עמד שר־הביטחון, אריאל שרון, לשאת הרצאה חשובה בכינוס בינלאומי לביטחון ולכלכלה לאומית, שנערך מטעם המכון ללימודים אסטרטגיים של אוניברסיטת תל־אביב. ההרצאה לא נישאה, משום שהשר הבכיר אץ־רץ לכנסת להשתתף בוויכוח ובהצבעה על סיפוח הגולן. אך מכיוון שנמנעה מאוזני רבי־אסטרטגיה מקומיים וזרים, טרח הנ"ל לספק את נוסח ההרצאה בכתב לשני הצהרונים, שפרסמוה באותו יום (18.12.81).

נושא ההרצאה של שר־הביטחון היה „בעיותינו הביטחוניות העיקריות בשנות ה־80" (ההרצאה כפי שהובאה ב„ידיעות אחרונות" הוכתרה „אלה אתגרי הביטחון לשנות ה־80", ואילו ב„מעריב" — „נאום שלא נגמר"). שני הצהרונים שהביאו את ההרצאה העירו, כי הם מגישים לקוראיהם את עיקריה, ולפי שאני מנחש, ככל שהשמיטו מתוכה קטעים היה זה לאו־דווקא מסיבות שבצנזורה ביטחונית, אלא מחוסר מקום. אני עבדכם טרחתי והשוויתי את הנוסח בשני הצהרונים, תוך שגיליתי מייד כי הניסוח העברי אינו זהה בהם (נראה, שאחד הצהרונים או שניהם קיבלו ממי שקיבלו את הנוסח האנגלי של ההרצאה — השר עמד לקרוא אותה מן הכתב באנגלית, לנוחות השומעים הנכבדים מחו"ל — ותירגומה בעצמם; חבל, מפני שבמקורה ההרצאה חוברה בוודאי בעברית — כך יש מכל מקום לקוות — אם לא על־ידי השר הבכיר בעצמו, כי אז על־ידי אחד או כמה מיועציו החשובים; המיבנה ההרצאתי מעיד, בכל אופן, על סיגנון צבאי מאוד מאוד). והנה, אם אינני טועה, חיסר „מעריב" מן הנוסח המקורי פחות משחיסר מחברו, אפס כי „בידיעות אחרונות" מצאתי פנינה אחת אשר לא תסולא בפז, הנעדרת משום־מה בנוסח ה„מעריבי".

אי־שם באמצע ההרצאה החשובה, שעיקרה נסב על סכנות ההתפשטות והחדירה הסובייטית לאיזור והמשתמע מכך לעולם המערבי בכלל ולישראל בפרט, חש המחבר האלמוני צורך להשתית את התיאוריה האווילית שלו (על כך להלן) בחוכחות נחרצות שאין להזימן, ולשם כך טרח והעלה מנבכי הזמן ציטוט מדברי סטאלין, לא פחות ולא יותר, שאמר — ואני מצטט מן הנוסח של „ידיעות אחרונות":

„סטאלין אמר כבר ב־1921: „אם אירופה ואמריקה הן החזית, אזי האומות הלא־ריבוניות והמושבות, על חומרי־הגלם שלהן, תיגן העורף, הרזרווה של האימפריאליזם. כדי לנצח במילחמה אין די בנצחון בחזית. יש צורך במהפכה גם בעורף, ברזרווה.'"

משונה מאוד, שהסובייטולוג המיסתורי המשרת את שר־הביטחון אריאל שרון הרחיק עדותו לסטאלין, ועוד יותר מזה לשנת 1921 („כבר ב־1921..." מר שרון, או מר סובייטולוג־הצללים, אל מה ירמזון מליך ב„כבר" הזה?). כלום לא נמצאו לו ציטוטים מאוחרים קצת יותר, למשל משל ברז'נייב קשישא — או שמא דווקא את הציטוטים הללו, המאוחרים, ראו שני הצהרונים להשמיט, משום־מה? בכל אופן, אנו נשארים עם ציטוט ישן־נושן מתקופת בראשית המשיחית של השילטון הסובייטי, שבקושי מלאו לו אז 4 שנים — לפני מילחמת־העולם השנייה, לפני פצצת הגרעין, לפני מאזן־האימה, ומה לא! — ועל זה משתית שר־ביטחון בישראל־שעל־סוף־עשור־ה־80 את ניתוח בעיות הביטחון של ארצו... כפתור ופרח מימי תרח!

בהזדמנות סטאליניסטית זו, שמלפני שישים (60!) שנה, לא פחות ולא יותר, ראוי לעמוד קצת על הג'וק האנטי־סובייטי של שליטי ישראל בימינו. אין לי מושג מי השתיל את הג'וק האומלל הזה בראשם של בניין־שרון־שמיר. אבל אם אינני טועה, קראתי אי־אז במדורו של אחד הפרשנים הצבאיים של אחד מאותם שני צהרונים, כי האלוף אברהם טמיר (מאחר שאיננו משתעשעים כאן במילחמות אינדיאנים של גן־ילדים, אלא באסטרטגיה גבוהה שעשויה לקבוע את גורלנו וגורל צאצאינו, אני מרשה לעצמי לא לכנותו „אברשה", חרף חיבתי כלפיו, כשם שמאותה סיבה אני נמנע מן הכינוי החביב „אריק"), הוא שהמציא את הג'וק כרב־מכר אמריקאי (ואפשר היה זה גאון אחר?), כדי להבקיע בכוחו המופלא את חומת ההסתייגות האמריקאית מישראל המשוגעת, הבלתי־חזויה, התפשטנית, המבקשת להתקיים לאורך־ימים בכוח איומה ה־בלתי־מסותר להטיל עולם ומלואו לגל הלהבות של מלחמה עולמית — בהנחה שברית־המועצות היא מדינה משוגעת, בלתי־חזויה, תפשטנית, מבקשת להתקיים בכוח איום בהטלת העולם למילחמת־חרדות פי־שבעים־ושבעה.

כלום יש פלא בדבר, שמי שמסתמך על מה שאמר סטאלין ב־1921 (היכן? באילו נסיבות? למי? ומה האסמכתא? והאם הציטוט מדוייק? הרי כאן מדובר בדיני־נפשות של העולם כולו!) עדיין חי בשנות המילחמה הקרה של מצור ברלין, מילחמת־קוריאה וצייד־הקומוניסטים של הסנאטור מק־ארתי באראה"ב? לא. אין כל פלא בדבר. השאלה היא רק איך שליטי ישראל מסוגלים להיות כה מגוחכים עד כדי להניח, שאת הסחורה האנטי־סובייטית המשומשת הזאת הם יוכלו למכור לאמריקה, ולו גם זו של רגן, ולו גם בימים שברית־המועצות קובעת מחדש את מעמדה באיזור המוכר כתחום השפעתה.

אבל נניח נא לפולין בשלב זה, כדי שלא לגלוש לצדדים יתר על המידה, ונתחום את עצמנו באיזור המיזרח התיכון האומלל, שעליו אמר בעל ההרצאה — הלא הוא אריאל שרון או סופר הצללים האסטרטגי שלו — דברים כגון:

„החדירה הסובייטית ההדרגתית למזרח התיכון ולאפריקה יצרה סביבה אסטרטגיה חדשה לחלוטין, המאיימת על חיוניות והבטחון של מדינות האזור כולו, כמו על אינטרסים חיוניים של העולם החופשי. זוהי אסטרטגיה של התפשטות, אשר אם לא תיבלם היא עלולה לאפשר לבריה"מ להבטיח יכולת שליטה בים התיכון, האוקיינוס ההודי, ים סוף והמפרץ הפרסי (אלא אם כן ישראל תעמיד את חייליה לרשות האמריקנים העומדים בפרץ — י.ש.); **להתפשט ולחדור למדינות־מפתח במזרח התיכון ובמפרץ הפרסי מכיוון אפגניס־טאן, עיראק, דרום־תימן וסוריה** (אלא אם כן כנ"ל — י.ש.); **לאגוף את הנדבך הדרומי של נאט"ו באמצעות לוב, סוריה ולבנון** (אלא אם כן ישראל תצא לאלתר למלחמת־מנע בלבנון או נגד סוריה, ותפציץ את מכוני הגרעין של לוב — י.ש.); **להשיג שליטה על ארצות־מפתח באפריקה מכיוון לוב, אל־ז'יריה, דרום־תימן, אתיופיה, מוזאמביק, אנגולה וקונגו־ברזוויל** (אלא אם כן כנ"ל וכנ"ל — י.ש.)..."

ריבונו של עולם, האם באמת קם סטאלין של 1921 לתחייה, ואנחנו לא ידענו? היכן, היכן יורשיו מתפשטים וחודרים?

אני הקטן, למשל, רשמתי לפני לפני זמן לא רב, זמן הקרוב לימינו־אלה הרבה יותר מאשר שנת 1921, שנחקקה למרבה החרדה בתודעת רבי־האסטרטגים האנטי־סובייטים שלנו שבצמרת מישרד־הביטחון (ומישרד ראש־הממשלה), ואם תרצו אגלה לכם את התאריך המדוייק. מדובר ב־11.12.81, יום שבו יכול כל קורא עברית להיווכח במו עיניו, כי במאמרו של תום שגב („המציאות שמאחורי המשחק") ב„הארץ", הובאו הדברים שלהלן מפי איש האוניברסיטה העברית הפרופ' אמנון סלע לאמור:

„מזכר ההבנה בין ישראל וארה"ב מבוסס על הנחה לא־מציאותית, והיא שבריה"מ מהווה איום ישיר על ישראל. זה לא נכון. בסך הכל, בריה"מ לא רשמה לה ב־25 השנים האחרונות הצלחות רבות במזרח התיכון. גם לא חלו שינויים משמעותיים ביחסי הכוחות מזרח־מערב".

שאני ואמנון סלע איננו יחידאים עלי אדמות בדעתנו לגבי מעמדה האמיתי של בריה"מ באיזור הוכיחה גם גברת אמריקאית אחת, שלפי כל הסימנים אינה בורה גמורה, ושמה קארן דאווישה. אין לי הכבוד להכיר את הגברת המשכילית הלזאת, אפס כי מעשה שטן, דווקא בימים טרופים אלה של אימתנות סובייטית מיזרח־תיכונית פרי תעמולת־הכזב של שר־הביטחון וחבר מרעיו, הסבורים שביכולתם לנקר עיני עולם ומלואו בנפנופי סמרטוטים אדומים אנה־ואנה ולהביא בכך גאולה לדמוקרטיה המערבית ה־מסונוורת, המשוועת לגאולתה מן השיעבוד הסובייטי על־ידי משיח בן־אריאל (סלח לי, משיח־לשעבר מנחם, כל עוד אינך חופשי בתנועתך בארץ ובעולם), נתקלתי במאמר מלומד פרי עטה של הנ"ל בכתב־העת האמריקאי „ג'ורנל אוף אינטרנשונל אפרס" (מיספר 2, כרך 34, סתו/חורף 1980/81), שדומה כי אמינותו אינה נופלת מזו של מחברי ההרצאה שהובאה ב„ידיעות אחרונות" וב„מעריב", הקרוי **„צעדי מוסקבה בכיוון המפרץ — כה קרוב ואף על פי כן רחוק".** מתחוור, כי גם באמריקה, אותה „סומא בארובה" נוסח אריאל שרון הנ"ל (במקום אחר), יש מי שעוקב אחרי הצעדים הסובייטיים באיזור, ואם כך, מה הוא אומר (לא שכל מה שאיזו גברת אמריקאית אומרת מוכרח להיות קושט דברי אמת, אבל די לנו בכך שיש במה להתמודד)?

„הסובייטים — אומרת אותה גברת באותו כתב־עת מכובד — נכשלו הן ביישוב כמה סתירות עיקריות במדיניותם־הם, הן בהבאה בחשבון את היריבויות הגוברות בין מדינות שונות באיזור המיזרח התיכון. מילחמת עיראק־איראן עירערה ב־בירור את האיזון הרופס שניסתה מוסקבה לקיים בין ההי־בטים השונים של מדיניותה, מדיניות שהושתתה על יסודות כה חלושים אחרי הפלישה לאפגניסתאן, עד שלא היה מנוס כמעט מהתמוטטותה במוקדם או במאוחר על פני החולות הנודדים של הפוליטיקה בעולם הערבי..."

ועוד אומרת אותה גברת: „סיבות הכישלון הסובייטי שבאי־השגת שיפור ביחסים עם המדינות „המתונות" באיזור הן: תיעוב ממשי כלפי הקומוניזם, אירועי אפגניסתאן, תלות האליטות המקומיות בערבים מערביים וקשר כלכלי מסורתי עם אירופה וארצות־הברית; התערערות יחסי מוסקבה־בגדאד בגלל יחסו הקשה של צדאם חוסיין למיפלגה הקומוניסטית בארצו ולהתערבות סובייטית בענייניהם הפנימיים של ארצות ערב," (המשתקפת, בין היתר בכך שבעוד שב־1972 נרכשו 95% של הנשק העיראקי בברית־המועצות, ירד שיעור זה בימינו לפחות מ־66%, וממשיך לרדת, לטובת המערב).

מה נשאר לרוסים, בעצם? סוריה. אך כשם שאין פלא בכך שברית־המועצות משקיעה במדינה זו הון־עתק בסיוע צבאי וכלכלי, אחרי שאיבדה את מאחזה במצריים, החשובה ממנה, אחרי עשרים (20!) שנות השפעה רבתי, לא ייפלא אם אסד עצמו, או יורשו, ילך בעקבות סאדאת ביום שחור אחד לברית־המועצות — ולישראל — ויחליף את הסוס הרוסי באמריקאי, היעיל יותר פוליטית (לפחות בהחזרת שטחים כבושים ללא שפך־דם) וצבאית. על רקע זה הצגת המיזרח התיכון כנתון בציפורני המפלצת הסובייטית או נופל לידיה כפרי בשל אינה אלא מעשיה של האחים גרים; מעין „בוו"! שרוני מבהילני מול עולם ומלואו, שאולי יכול לשכנע אמריקאי תמהוני שנותר לפליטה באיזה ג'ונגל בפיליפינים, וממשיך להלחם שם בפנים, עד עצם היום הזה, אך לא את האנשים המפוכחים היושבים בוושינגטון, טועים כבני־תמותה גם בתחו־מים חשובים וחיוניים, לא חסרי־אינטרסים לייצר ולמכור כלי־נשק, אבל אינם מנותקים מן המציאות עד כדי הליכה בשבי תעמולתם, עד כדי המצאת מציאות־לא־מציאותית נוסח הדון־קישוטים האנטי־סובייטים בממשלת ישראל, המצליפים ב־שקיקה לא מובנת על סוס „המילחמה הקרה" החבוט שמלפני

הורוסקופ

(המשך מעמוד 13)

טיה של אחרים ושל עצמה, ומאמינה ב־דברים שביניהם ובין האמת קיים מרחק מסויים. אך תמיד תמצא דרכים להגשמת מטרותיה, ותדע לעקוף כל דבר המתנגד לה.

היא אוהבת נוחיות עיזות ורוחניות ו־מוכשרת לעיסוקים שיש בהם יצירת־אשליות — כישרון להסוות, אופנה, דוגמ־נות וכל מה שקשור ליופי ולנוחיותם והנאותיהם של בני־אדם.

היא מצליחה ליצור סביבה אווירה ש־מחניפה לאנו שלה. חשוב לה להופיע כ־שחקנית ראשית בדרמה של מין ורומנ־טיקה. היא חדורה בגאווה ובכבוד עצמי, ומחפשת רומנים ואהבה שיוסיפו לזוהר החיצוני שבו היא חיה.

לפעמים השיקול הכספי חשוב מהשי־קול הרומנטי, אך בכל זאת חשוב לה שיאהבו אותה וייחייחסו אליה כל הזמן. היא רוצה שיכבדו ויעריצו כל מה שהיא עושה. היא זקוקה לפינוק רב כילדה קטנה, והצורך בפינוק מביא אותה ל־עתים להסתבכויות ריגשיות, הגורמות לה תיסכול זמני ורחמים עצמיים. אך מצבים אלה אינם שכיחים, ומהם היא יוצאת במהירות וביתר תיקווה ואופטימ־יות.

כוכב ונוס, המופיע בבית התשיעי ב־מפת הלידה, מאפשר לה נסיעות רבות

פנינה רוזנבלום
מפונקת

לחוץ־לארץ. לרוב נסיעות אלה קשורות ביחסים רומנטיים כלשהם, וגם הן מקד־מות את שאיפותיה.

לקראת סיום 1982 צפויה לה תקופה שתביא למהפכה בחייה. כרגיל, המזל ישחק את מישחקו במפת לידתה ובחייה גם באותה התקופה, ויביא לה שינויים הקשורים באנשים הגרים בארצות רחו־קות.

למרות שבדרך כלל מפת הלידה מראה שחייה רצופים נסיעות רבות, הפעם נסי־עות אלה יביאו לה רק הנאה והתקד־מות. וזאת כאשר כוכב יופיטר בעקרב יעלה על כוכב שבתאי (שליט המפה) ועל ונוס. הצמידות בין יופיטר וונוס תביא לה אושר גדול, הצלחה כספית וחברתית, ובעיקר חרבה נוחיות כפי שהיא אוהבת.

ב־1983, כשבתאי יכנס למזל עקרב, היא תעבור שינויים מעניינים ותחול התפכחות חלקית מחלק מהאשליות ו־החלומות. שבתאי (שכאמור הוא שליט השמש שלה) ישהה במזל עקרב כשלוש שנים, וגישתה לחיים ולאנשים תשתנה.

כשבתאי יגיע למעלה ה־18 בעקרב, היא עשויה למצוא את עצמה קשורה בקשר נישואין עם אדם מבוגר בעל מע־מד וכסף רב. חלק מכמיהותיה העיקר־יות יתגשמו, ואולי אפילו חלומה הגדול להשתתף בסרט. בגלל מצבו של כוכב יופיטר, הנמצא בניסיגה ביום לידתה, יקשה עליה במהלך החיים להגיע לסי־פוק אמיתי, ולמרות שהיא רוצה להר־גיש את עצמה מס' 1 בכל דבר שבו היא עוסקת, וזו עיקר שאיפתה, הרי שדווקא זה לא יתאפשר לה, והיא לא תוכל ל־הימצא במקום שאליו היא כה שואפת. אך במפה כמו זו שלה אפשר להסתפק גם בשאר הדברים הטובים המופיעים בה, ולהרגיש בכל זאת שביעות־רצון.